

Asia: VN/2215/2025

Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi hankintatietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne vaikutusten arvioinnista?

Hankintatietovarantoa ja siihen liittyviä lakeja koskevan esityksen tavoitteet ovat KEHA-keskuksen arvion mukaan kannatettavia. Esitetyt keinot lisäävät kuitenkin hallinnollista taakkaa, jolloin riskinä on tietojen puutteellisuus ja siten hyödyt jäävät saavuttamatta. Lisäksi esityksen vaikutuksissa arvioidaan, että ostolaskutietojen kerääminen lisäisi kilpailua, mutta perustelut jäävät epämääräiseksi.

Kilpailutustunnisteen lisääminen ostolaskudataan tulee lisäämään hallinnollista työtä hankintayksikössä. Tällä hetkellä KEHA-keskus ja elinvoimakeskukset ohjeistavat toimittajia lisäämään sopimustunnisteen Handin verkkolaskulle ja sopimusnumerolle on verkkolaskulla oma tietokenttänsä. Kilpailutustunnisteelle tulisi jatkossa olla oma tietokenttänsä verkkolaskulla.

2. Huomionne ehdotetusta hankintatietovarantolaista ja sen perusteluista?

Hankintatietovarantoa koskevan lakiehdotuksen mukaan tietovarantoon toimitettavien ostolaskutietojen on sisällytettävä mahdollinen kilpailutustunniste. Kilpailutustunniste olisi lähtökohtaisesti pakollinen EU-kynnyсарvon ja kansallisen kynnyсарvon ylittävissä hankinnoissa. Esityksessä jää tarkentamatta, mikä tämä kilpailutustunniste on ja koskeeko se vain Hilmassa julkaistuja ilmoituksia. Lisäksi esityksessä jää epäselväksi, tuleeko hankintayksikön lisätä kilpailutustunniste myös pienhankintoja koskeviin ostolaskutietoihin. Pienhankintoja voidaan kilpailuttaa myös Hilman ulkopuolella hyödyntäen esimerkiksi Clouidiaa, tai pienimpiä hankintoja voidaan toteuttaa myös kohdennettuna tarjouskilpailuna sähköpostitse. Mikäli myös pienhankintoja koskevat ostolaskutiedot siirtyvät hankintatietovarantoon ja pienhankintaa koskeva kilpailutus olisi tehty Hilman ulkopuolella, tulkittaisiinko nämä hankinnat tietovarannossa suoraanhankintoina kilpailutustunnisteen puuttumisen vuoksi?

Hankintatietovarantoa koskevan lakiesityksen voimaantulo- ja siirtymäsäännösten mukaan valtion virastojen ja laitosten tulisi toimittaa ostolaskutiedot, joiden tositepäivä on 1.1.2027 tai sen jälkeen.

Kyseisen pykälä ei huomioi sitä, onko ostolaskuun liittyvä sopimus enää voimassa. Ehdottaisimme, että voimaantulo- ja siirtymäsäännöstä tarkennettaisiin siten, että se koskisi 1.1.2027 alkaen voimaan tulevia sopimuksia koskevia ostolaskuja. Tämä selkeyttäisi myös toimittajien ohjeistamista verkkolaskuun lisättävien tietojen osalta.

3. Huomionne ehdotetuista muutoksista julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin ja vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin sekä edellä mainittujen lakien perusteluista?

-

4. Huomionne ehdotetuista muutoksista Valtiokonttorista annettuun lakiin ja niiden perusteluista?

-

5. Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta?

-

Heikkilä Heikki
KEHA-keskus

Tervo Paula
KEHA-keskus